

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D. a JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D. v právní věci žalobce: **BILLA, spol. s r. o.**, se sídlem Říčany u Prahy, Modletice 67, zastoupený JUDr. Robertem Čepkem, advokátem se sídlem v Praze, Vodičkova 38, Praha 1, proti žalovanému: **Úřad pro ochranu hospodářské soutěže**, Brno, Kpt. Jaroše 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 13. 10. 2003, č. j. R 70,71/2002 vedeném u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 62 Ca 41/2009, o námitce podjatosti soudce Krajského soudu v Brně JUDr. Davida Rause, Ph.D.,

t a k t o :

Soudce JUDr. David Raus, Ph.D. je **vylouč en** z projednávání a rozhodnutí právní věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 62 Ca 41/2009.

O d ů v o d n ě n í :

Z obsahu předloženého spisu Krajského soudu v Brně sp. zn. 62 Ca 41/2009 vyplývá, že žalobou datovanou dne 10. 12. 2003 se žalobce domáhá zrušení rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 13. 10. 2003, č. j. R 70,71/2002. Řízení bylo původně vedeno pod sp. zn. 31 Ca 41/2003, po zrušení části rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 5. 2006, č. j. 31 Ca 41/2003 - 265, rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2009, č. j. 5 Afs 95/2007 - 353, je věc u Krajského soudu v Brně (dále také i krajský soud) vedena pod sp. zn. 62 Ca 41/2009.

Dne 8. 9. 2009 byla Krajskému soudu v Brně doručena písemnost žalobce, v níž uplatňuje námitku podjatosti soudce Krajského soudu v Brně JUDr. Davida Rause, Ph.D. Podle žalobce je JUDr. David Raus, Ph.D., vyloučen z projednávání a rozhodnutí věci podle § 8 odst. 1 věta druhá s. ř. s., neboť v době, kdy bylo vedeno řízení v této věci před Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže, byl právníkem Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, tedy žalovaného, účastnil se projednání věci a ve věci aktivně vystupoval.

Po podání námítky podjatosti žalobcem soudce JUDr. David Raus, Ph.D., přípisem ze dne 14. 9. 2009 předložil věc předsedovi Krajského soudu v Brně s vyjádřením, že v době vedení správního řízení pracoval u žalovaného Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže v pozici ředitele legislativně právního odboru a vykonával též funkci předsedy rozkladové

komise pro oblast hospodářské soutěže. Přímo se podílel na vedení řízení, které bylo ukončeno vydáním rozhodnutí, které bylo napadeno žalobou a je tedy předmětem soudního řízení. Jsou tedy dány důvody jeho podjatosti podle § 8 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., s. ř. s. Námitka podjatosti byla uplatněna poté, co bylo účastníkům doručeno poučení o složení senátu. Pokud by námitka nebyla uplatněna, sám by podle § 8 s. ř. s. oznámil důvody svého vyloučení. Věc předložil předsedovi krajského soudu, s odvoláním se na dosavadní praxi Nejvyššího správního soudu, s návrhem, aby místo něho předseda soudu určil jiného soudce. Předseda Krajského soudu v Brně JUDr. Jaromír Pořízek rozhodnutím ze dne 22. 9. 2009 rozhodl tak, že podle § 8 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., s. ř. s., na místo soudce JUDr. Davida Rause, Ph.D. určil soudkyni JUDr. Jaroslavu Skoumalovou. Přes toto rozhodnutí předsedy krajského soudu předložil rozhodující senát věc s námitkou podjatosti proti soudci JUDr. Davidu Rausovi, Ph.D., Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí s odvoláním se na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve věci Nao 60/2009.

V usnesení ze dne 22. 9. 2009, sp. zn. Nao 60/2009 Nejvyšší správní soud, mimo jiné, uvedl: „V posuzované věci žalobce nepochybně řádně a včas po poučení krajským soudem využil svého práva uplatnit námitku podjatosti dle § 8 odst. 5 s. ř. s. Soudce, u něhož žalobce vyslovil důvodnou obavu o jeho nepodjatosti, poté v souladu s § 8 odst. 5 poslední věta s. ř. s. splnil svou povinnost vyjádřit se k vznesené námitce podjatosti.

Rozhodl-li následně předseda krajského soudu dle § 8 odst. 3 s. ř. s. tak, že na místo tohoto soudce určil soudce jiného, nebylo respektováno právo žalobce, aby o jím vznesené námitce podjatosti rozhodl Nejvyšší správní soud.

Nejvyšší správní soud proto shledal, že je nutno o námitce podjatosti vznesené žalobcem rozhodnout v souladu s § 8 odst. 5 poslední věty s. ř. s. *Obiter dictum* lze poznamenat, že přestože bylo žalobci rozhodnutím předsedy krajského soudu *de facto* vyhověno, nerozhodl-li by Nejvyšší správní soud o námitce žalobce, zůstal by jeho procesní úkon bez odezvy výslovně předvídané v § 8 odst. 5 s. ř. s. Takový stav přitom nelze připustit.“

Senát Nejvyššího správního soudu v této věci rozhodující nemá důvodu od závěru učiněného v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2009, sp. zn. Nao 60/2009, se odchýlit.

Senát Nejvyššího správního soudu v této věci rozhodující poukazuje přitom na to, že situace v této projednávané věci je odlišná od situace o níž rozhodoval ve svém usnesení ze dne 30. 9. 2009, sp. zn. Nao 59/2009 ve vztahu k věci Krajského soudu v Brně sp. zn. 62 Ca 50/2007. V uvedené věci JUDr. David Raus, Ph.D., zjistil důvod svého vyloučení a proto ho oznámil v souladu s § 8 odst. 3 s. ř. s. předsedovi krajského soudu, přičemž předseda krajského soudu dospěl k závěru, že důvod podjatosti JUDr. Davida Rause, Ph.D. je dán a na jeho místo určil podle rozvrhu práce jiného soudce; teprve následně – zřejmě v důsledku ne zcela správného poučení ze strany soudu - uplatnil účastník řízení námitku podjatosti JUDr. Davida Rause, Ph.D. Nejvyšší správní soud v uvedené věci dospěl, mimo jiné, k těmto závěrům: „Soudní řád správní ve svém § 8 určuje, kdy jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci a stanoví soudcům

v případě, když zjistí důvod své podjatosti, povinnost oznámit takovou skutečnost předsedovi soudu. Pokud předseda soudu dojde k závěru, že u soudce je dán důvod podjatosti, vyjádří svůj závěr tím, že na jeho místo určí podle rozvrhu práce příslušného soudu jiného soudce nebo jiný senát. Na základě tohoto opatření předsedy soudu zaniká soudci, který zjistil důvod své podjatosti, právo a povinnost projednávat a rozhodnout věc (respektive podílet se na projednávání a rozhodnutí věci). Tímto opatřením předsedy soudu je tedy vyloučen z projednávání a rozhodnutí uvedené věci. Měl-li by předseda soudu za to, že není dán důvod podjatosti soudce, rozhodl by o jeho vyloučení Nejvyšší správní soud usnesením, a jde-li o soudce Nejvyššího správního soudu, jiný jeho senát. V daném případě JUDr. David Raus, Ph.D., sdělil předsedovi krajského soudu důvod své podjatosti a předseda krajského soudu na jeho místo určil jiného soudce. JUDr. David Raus, Ph.D., byl tedy již z projednávání a rozhodnutí věci 62 Ca 50/2007 krajského soudu vyloučen. Jestliže žalobce v důsledku ne zcela správně formulovaného poučení krajského soudu o složení senátu, který bude věc projednávat a rozhodne o ní, pochopil, že věc bude projednávat a rozhodne o ní i JUDr. David Raus, Ph.D., a z toho důvodu namítl jeho podjatost postupem podle § 8 odst. 5 s. ř. s., pak Nejvyšší správní soud o jeho návrhu nemohl věcně rozhodnout. Pro takové rozhodnutí chybí podmínky řízení, neboť JUDr. David Raus, Ph.D. již na základě opatření předsedy krajského soudu je z projednávání a rozhodnutí předmětné věci vyloučen.“

Námitku podjatosti žalobce v projednávané věci vůči soudci JUDr. Davidu Rausovi, Ph.D., shledal Nejvyšší správní soud důvodnou.

Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Podle § 8 odst. 3 s. ř. s. soudce, který zjistí důvod své podjatosti, oznámí takovou skutečnost předsedovi soudu a v řízení zatím může provést jen takové úkony, které nesnesou odkladu. Předseda soudu na jeho místo určí podle rozvrhu práce jiného soudce nebo jiný senát. Má-li předseda soudu za to, že není dán důvod podjatosti soudce, nebo týká-li se věc předsedy soudu, rozhodne o vyloučení Nejvyšší správní soud usnesením, a jde-li o soudce, Nejvyššího správního soudu, jiný jeho senát.

Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. účastník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočníka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočníka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.

V daném případě žalobce v námitce podjatosti JUDr. Davida Rause, Ph.D., tvrdí, že tento soudce se přímo podílel na projednávání této věci u správního orgánu – Úřadu pro

ochranu hospodářské soutěže – u něhož v té době pracoval a soudce JUDr. David Raus, Ph.D. tvrdí totéž, to je, že v době vedení správního řízení vedeného u správního orgánu - Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže – pracoval u Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže v pozici ředitele legislativně právního odboru a vykonával též funkci předsedy rozkladové komise pro oblast hospodářské soutěže a přímo se podílel na vedení řízení, které bylo ukončeno vydáním rozhodnutí, které bylo napadeno žalobou a je předmětem tohoto soudního řízení.

K vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci mohou vždy vést pouze zcela zásadní důvody, které podstatným způsobem zpochybňují možnou nestrannost soudního rozhodování (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 9. 2004, sp. zn. Nao 13/2004, č. 433/2005 Sb. NSS). Proto je třeba v každé jednotlivé věci nutno bedlivě zkoumat naplnění těchto důvodů. V daném případě zcela jistě tento důvod naplněn byl.

Integrovaná součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Nestrannost a nezájatost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy ČR).

Nejvyšší správní soud proto rozhodl, že soudce Krajského soudu v Brně JUDr. David Raus, Ph.D., je vyloučen z projednávání a rozhodnutí právní věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 62 Ca 41/2009.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. ledna 2010

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu